

**Processus Juridicus contra sagas & veneficos, Das ist:
Rechtlicher Proceß/ Wie man gegen Unholdten vnd
Zauberische Personen verfahren soll**

Goehausen, Hermann

Rintelii ad Visurgium, 1630

III. An Sagæ seu Lamiæ realiter & verè pactum cum Dæmone ineant, ac
Venerem exerceant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64982)

44 *Quest. III. An Sage realiter cum Dem.*
quam enim evigilarunt recordantes eo-
rum, quæ in somnis egerant, putantes ea
verè & corporaliter à se gesta, ratificant
pactum & cultum Dæmoni exhibitum,
foventque etiam pertinaciter volunta-
tem ad similes conventus revertendi &
faciendi quæcunque arbitrantur se illic
commisisse, *idolatriam, Sodomiam, &c.*

Quare vel eo nomine, licet hæc ne-
quam voluntas & opinio ex delusione
nasceretur graviter puniendæ, ut optime
ratiocinatur *Delrio d. loco.* Confer quæ in
in quæst. seq. dicuntur.

QUÆSTIO III.

*An Sage seu Lamie realiter & verè
pactum cum Dæmone ineant, ac
Venerem exerceant?*

IN Confessionibus Sagarum ad hoc
præsertim respiciendum est, an quæ fa-
tentur *impossibilia* sint, vel saltem *improbabi-*
lia videantur: si ea quæ fatentur sint ip-
sis Dæmonibus non possibilia, quoad hæc
mentiuntur ac confessionibus illarum fi-
des

paēt. ineant, & Venerem exerceant. 45

des habenda non est, etenim quæ non possunt Angeli & Dæmones, neque Magi Veneficæq; eorum ope efficere possunt, quod fundamentum ad quæstionem decidendam apprimè necessarium, *Maxima*, & est hæc omnium Philosophantium quæ & approbatur à tota Theologorum schola, quam egregiè explicat & exemplis illustrat Delrio *lib. 2. disquis. Magic. q. 17. & seqq.* & Raphael de la Torre *de potest. Ecclesie coercendi Dæmones circa obsessos & maleficos. tract. 2. disp. 4. per tot.*

Quare striges mentiuntur, quæ confitentur se *in forma cati*, aut *mustellæ*, per *rimulam* durch das Riemenloch / leu etiam foribus clausis cameram fuisse ingressas, siquidem non possunt Dæmones quantitatem corporum sic mutare, ut penetratio partium sequatur, quod probatur ex doctrina *Philosophorum*, dicentium secundum naturæ ordinem non posse esse partium, aut corporalium dimensionum penetrationem.

Sic nequeunt Dæmones, ac per consequens neq; Magi eorum ope, corpora
per-

46 *Quest. II. An Sagar realiter cum Dæmoni*
perfectæ alicujus speciei in aliam specie
transformare, de quo doctè *Delrio d. d. l.*
2. disq. Magic. q. 17. 18. & s. qq. Raphael de la
Torre. d. loc. qui tamen observandum mo-
nent, etsi ipsa quidem transformatio de-
luloria sit, multos tamen eam comitan-
tes effectus esse verissimos, sic homines
inveniri læsos in membris, quibus illatū
lupo vel catto vulnus, vñnd ob wol des
Teuffel creaturam Dei nicht rransformi-
ren vñnd mutiren kan / so kan er sie doch mit
einer andern Gestalt besleiden / verstellen
vñnd verblenden / atque hinc homines ipsi
sub tali forma revera læduntur, quod ex-
emplis illustrat *Delrio. d. lib. 2. q. 18.*

Cæterum quid si Dæmoni possibilia
sint, quæ fatentur, attamen *improbabilia*
prorsus videantur? Hic iam supra in proe-
mio monui, quodammodo Philosophiã
tollere, qui rebus mirabilibus fidem non
habent; neq; ex propriis ea quæ de aliis
dicuntur, judicare, nec an aliquid credi-
bile vel incredibile sit, id ex propriis viri-
bus metiri oportet, *Helicarnass. l. 5. antiquit.*
neq; statim ista quæ ab aliis facta narran-

tur,

paçt. ineant, ac Vener. exerceant. 47

tur, quia nos ea non vidimus, neq; rationem assequimur, ex iis esse, quæ fieri non potuerint, judicare debemus; quod de-
nuo hic monendum putavi: de *improbabilibus* itaq; est quæstio.

Et quod *realiter & verè* pactum cum Diabolo Sagæ ineant, ex *ICtis & Theologis Protestantibus* fermè omnes agnoscunt, teste Meisnero. in *phil. sobr. part. 3. sect. 2. c. 6. q. fin. vers. verum nostri Theologi*: Hotto-
man. *consil. 98.* Bodin. *lib. de Damon.* Lamb. Danæus *dialog. de sortiariis.* & plurimi alii scriptores Catholici quos ordine memorata allegat Delr. *d. tr. disq. Magic. lib. 5. sect. 16. lit. VV.* adde plures apud Farinac. *tract. de hæresi q. 181. §. 1. n. 34.* ubi ipse docet *hæreticale* esse, pacta aliqua facere cum Dæmone, imò & hoc sapere manifestam *hæresim.*

Et omnino vide etiam Binsfeldium *de confess. Malefic. prælud. 6. per tot.* ubi latè ponit materiam pacti *expressi vel taciti* cum Dæmone initi; etenim hoc pactum cum Dæmone quandoq; fieri *tacitè*, & quandoque *expressè*, latissimè ostendit Delrio
d. tr.

48 *Quest. III. An Sage realiter cum Dam.*
d. tract. lib. 2. q. 4. & ibi per exempla id de-
clarat.

Sufficit itaq; ad auctores illos remis-
se, ac ita ostendisse, quoad pacti huius
realitatem ac veritatem inter Catholico-
cos Doctores at Protestantes dissidium
haud esse, ac mihi constat ex Actis à vici-
na Republ. nostræ facultati transmissis,
veneficam quandam fuisse confessam,
Sie hetze einmahln puellæ N. N. ein Bus-
len in ihrem Hause zu geführet / vnd ihr dens-
selben freyen wollen! vnd als das Wägsteirn
vngesehr geantwortet / ey Jesu der Geselle
ist mir viel zu stattlich / &c. Diabolum sta-
tim ad nomen J E S U evanuisse, sey zum
Fenster hinaus geflogen vnd habe ein Glas-
ruchen mitgenommen, veneficam verò ro-
gasse ac muneribus sibi puellam hanc cõ-
ciliasse, ne factum deferret, attamen cum
justo Dei judicio post aliquod tempus in
alias veneficas inquisitio institueretur, ad
illæ veneficam hanc denunciarent, hæc
capta, factum istud confessa fuit, quod &
puella N. N. verè sic accidisse confirma-
vit.

Ve.

pact. ineant, ac Venerem exercent. 49

Venerium quidem coitum cum Diabolo, refert inter impossibilia. *Godelm. d. 13. c. 11.* quod sequi videtur *Meisner. d. loc.* & actum hunc Venerium negant *Fichard. d. cons. 112.* *Wierus & Wieriani alii,* ita ut inter *Protestantes* pars ista negativa *communior sit.*

Atq; hinc ait *Fichard. in d. consil. contrariam sententiam solis Inquisitoribus & Papatui addictis, ut ille loquitur,* placere, in quo tamen vel errat vel manifestè calumniatur, siquidem hunc actum Venerium affirmant quoque *Lamb. Danæus dialog. de sortiariis. Joh. Bodin. de Demon. Hotoman. consil. 98. & ipsemet Doctor Lutherus in convivialibus.*

Unde & iracundè nimis *Augustinus Serchemeier* apud *Dedekennum* *tomo. 2. Thesauri consiliorum. tit. von Zauberrey / num. 10.* dum ita loquitur: *Zeh könnte hie taxffere hochverständige Männer anziehen / die in ihren Schrifften solche Busschafft für lauter Traume vnd Gespenst halten / vnd die Päbstischen Kechermeister vnd Hexens Brenner / die die Leute hievon anders beres*

D

dem

50 *Quest. III. An Saga realiter cum Dam.*
den / für Betriegen vnd verführer schelten /
aber ich lasse solches von fürze wegen blei-
ben / r.

Hæc ille, quæ & iracundus auctor rea-
ctius tacuisset, ac videtur & ipse vel mani-
festè calumniari, vel ignorantia proderet,
quem utpote latere non debuit, senten-
tiam hanc affirmantem non solos Inqui-
sitores, sed etiam antiquos Patres, *D. Hieron.*
D. Augustin. & alios eam amplecti,
quod ipsi ex *De Ir. d. lib. 2. q. 15.* discen-
dum fuisset, qui sententiam hanc optimè
probat & simul explicat.

Et videtur *Lerchemeierus* apud *Dedes-
kennum d. loc.* sibi ipsi esse contrarius, in-
quit enim: *Et wann nimbe er (Dæmon) et-
nen Todten Leib an sich / vom Galgen oder
auß einer Schlacht / oder anders wo her /
den treget / regt / vnd brauchet er / als wann er
lebte / so lang als ihm gefelt /* *cujus rei ex-
empla aliquot postea subiicit, ac conclu-
dit: in einem solchen angenommenen Man-
nes Leibe kan sich der Satan mit den Hey-
vermischẽ / was für lust vnd lieblichkeit bey
solcher Duhlichafft sey / ist leicht zuerach-
&c.*

&c. quid autem hoc aliud eſt, quam eandem cum *Inquiſitoribus* tueri ſententiam? Si *Dæmones* poſſunt defunctorum corpora aſſumere, illa pro libitu movere & calefacere, quomodo non etiam poſſent actum Venereum exercere, ac ſeminis aliunde accepti (v. g. in ea quæ ſomnianti viro contingit, illuſione) emissionem imitari?

Et ergo cum *Dæmones* hoc poſſint, & eos id facere doceat *experientia*, quid eſt quod amplius dubitemus? quid *Inquiſitores* fruſtra cavillamur? De *experientia* verò teſtantur locorum omnium acta de hac re iudiciaria: Et obſervavi ego ex *Actis* ſuperiori anno 1628. menſe *Auguſto* *facultati noſtræ à Comite quodam* tranſmiſſis memorabile hoc exemplum; *Venefica* quædam confitebatur, poſtquam primo die nuptiarum cum novo marito conſueviſſet, altera nocte *Diabolum* cum ipſa fuiſſe congreſſum, equidem adeo potenter, *hette dermaſſem mit ſhr gebuſſet*, ut verba propria referam, daß ſie zu ſhr

52 *Quaest. III. An Saga realiter cum Dæm.*
res Manns beyschlassen keine lust gehabt:
quod rarum est exemplum.

Et quamvis alias communiter non de
magna voluptate, sed horrore potius fatean-
tur Sagæ, attamen certum est, Dæmo-
nem quandoq; si velit, corpus assumtum
ita posse temperare, ne contactu timor,
horror, aut a spernatio, adferatur, de quo
doctè *Delrio. d. lib. 2. q. 15. axiomate 3. ver. 3.*
argum. Semen quod Dæmon infundit &c.

Et detinentur in his spurcitiis delecta-
biliter Lamiaë propter alia quæ conse-
quuntur ex communicatione cum Dæ-
monibus, & quia deceptor hominum
Dæmon, id quod deficit de tēperamenti
vitalis qualitate, supplere potest aliis vo-
luptuosis spurcitiis: Quare quidam in-
cubus Dæmoni in figura pulchræ scemi-
næ, quam Catherinam appellabat, cap-
tus, & igni statim tradendus, ridens diu,
interrogatus de risus causa, dixit, se recori-
dari de lenociniis & blanditiis suæ Ca-
therinæ (Dæmonis succubi) ita refert Syl-
vester *lib. 2. de strigi Magis. c. 5. in fine.*

Atquin putant dissentientes, ita in
lomi

somniis mulierculas deludi à Diabolo, & postea errore opinionis huiusmodi fieri.

Verum replicamus, credendum potius contra seipsas ipsarum muliercularum confessioni, quæ huiusmodi revera se commississe fatentur, ac cum ista Dæmoni possible sint, docente *Debr. d. lib. 2. q. 15*, inde præsumendæ sunt non delusæ donec delusæ fuisse probentur, siquidem legitima confessio vera esse præsumitur; neq; hæc mulierculis somno depressis interna quadam imaginatione accidunt, ut illi volunt, sed plerumq; certò & perspicuè vigilantibus, de hoc siquidem inquirere iudicium est.

Et concedamus licet aliquando hæc à Dæmone fieri per somnium illusionem, vicissim concedendum erit, eadem quoq; vigilantibus ab ipso fieri verè; ac per se inepta est illatio: *aliquando deluduntur in somniis: Ergo nunquam id verè contingit: quomodo vitiosè ex particulari affirmativa universaliter infertur semper falso hæc contingere.*

D. 3

Et

54 *Quaest. III. An Saga realiter cum Dami,*

Et in factō memini quandam veneficam in eadem custodia, cum alio quodā Reo, ob crimen grassationis ac furci incarcerato fuisse detentam, illa prima nocte incarcerationis cum Diabolo se cōmiscuerat, id vidente ac observante Reo; cum postmodū ex legitimis iudiciis torqueretur, Diabolum in carcere sibi adfuisse, teq; cum illo rem habuisse confessata fuit, ac cum alter Reus de veritate huius confessionis interrogaretur, eam voce sua confirmavit, *Solches were des Morgens früh geschehen / vnd hette er dars neben gehöret / daß sie den Buhlen / welcher ein schwarzer Kerl gewesen gefrage / ob er ihr auch davon helfen wolte / vnd hette ihr derselbe solchs auch zugesagt.*

Atque similia exempla iudicibus occurrunt tota die plurima, ac mihi supererent alia, quæ tamen in medium adterre lectoris pudor prohibet, ac minus necessarium est.

Concludo igitur, *ob wolln viel fantaseyen mit vnterlauffen / vnd diese bezauberte / vom Teuffel verblendte Leuth / viel-*
mahl

paet. ineant, ac Vener. exerceant. 55

mahl betrogen oder talsiniret werden / so sind dannoch wegen des beharrlichen / vnruhlichen Gemüths / Sijn vnd willens halber / solche Hexen oder Zauberinnen billich vnd von rechtswegen zu straffen. Confer quæ dixi in q. præ. in fine.

QUÆSTIO IV.

An nocturni Lamiarum seu Veneficorum conventus, reales ac veri sint, seu potius imaginarii ac illusorij?

Disputavi, de hac quæstione in periculis meis Academicis, ac ibi iudicium meum temerè, quod ingenue profiteor, præcipitavi, nimirum potissimum deceptus auctoritate nostrorum, *Alciati & Duarenii* quorum *Ille* narrat 8. *parerg.* 22. hæreticæ pravitatis, ut vocant, inquisitorem quodam loco *Lamias* seu *striges* inquisivisse & supra centum flammis consumpsisse, quotidieque ceu nova holocausta, alias super alias *Vulcano* obtulisse, è quibus non pauca *helleboro* potius, quàm